

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Γ'.

Ότε έστι περί του εν θεοτέρω άνθρωπε
βουλόμετο ή περί παιδείας και αρετών και
των αρετών ορίων. (Πλάτ. Θεάγος).

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

1884

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΙΤΣΙΟΣ

Ε.γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΚΑΝΟΝΕΣ

δι' ὧν διακρίνεται τὸ δίσεκτον ἔτος.

Ὅπότεν τὸ ἔτος ἔχη ἡμέρας 366, ἤτοι ὁ Φεβρουάριος μὴν συνίσταται ἐξ 29 ἡμερῶν, τὸ ἔτος ἐκεῖνο ὀνομάζεται **δίσεκτον**, **βίσεκτον** ἢ καὶ **ἐμβόλιμον**. (α).

Πρὸς διάκρισιν δὲ τοῦ τοιούτου ἔτους, ὑπάρχουσι πρὸ αἰώνων δύο κανόνες, ὧν ὁ μὲν φαίνεται, ὅτι εἶναι ἀρχαίαις ἐποχῆς, ὁ δὲ νεωτέρας, ὑπὸ τοῦ Πάπα Γρηγορίου καθιερωθεὶς κατὰ τὸ 1582.

Οἱ κανόνες δ' οὗτοι εἶναι ἐν συντόμῳ οἱ ἑξῆς·

Α') «' Ἐὰν τὰ δύο τελευταῖα ψηφία ἔτους τινὸς διαιρῶνται ἀκριβῶς διὰ 4, τὸ ἔτος ἐκεῖνο εἶναι δίσεκτον », καὶ

Β') «' Ἀπὸ τὰ ἔτη τῶν αἰώνων δέον ν' ἀφαιρῶνται τὰ δύο μηδενικά, καὶ ἐὰν ὁ μένων ἀριθμὸς ᾗναι διαιρετὸς διὰ τοῦ 4, τότε τὸ ἔτος τοῦ αἰῶνος ἐκεῖνον εἶναι βίσεκτον. »

Καὶ διὰ μὲν τοὺς ἀκολουθοῦντας τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον, ἀμφότεροι οἱ κανόνες οὗτοι εἶναι ἐπαρκεῖς, καθ' ὅσον ἐν διαστήματι 400 ἐτῶν ἔχουσι δίσεκτα ἔτη 97, δι' ἡμᾶς δὲ μὴ τούτους Ἕλληνας, ὡς καὶ τοὺς Ῥώσους, οἵτινες ἀκολουθοῦμεν τὸ Ἰουλιανὸν καλούμενον ἡμερολόγιον, (β) εἶναι ἐλλιπεῖς, διότι ἐν τῷ αὐτῷ χρονικῷ διαστήματι ἀριθμοῦμεν 100 δίσεκτα.

Ἐπὶ τοῦ α'. κανόνος, οὐδὲν ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν, καθ' ὅτι δι' αὐτοῦ πᾶς τις δύναται νὰ εὐρίσκη προχείρως τὰ δίσεκτα ἔτη, ὁπότεν ταῦτα συνίστανται ἐξ ἀριθμῶν ἀκεραίων, καὶ μάλιστα διαιρετῶν διὰ τοῦ 4.

Τὸ ἀρξάμενον ἤδη ἔτος 1884 εἶναι τῷ ὄντι δίσεκτον κατὰ τὸν ἀνωτέρω κανόνα, διότι διαιρουμένων τῶν δύο τελευταίων αὐτοῦ ψηφίων, ἤτοι τοῦ 84 : 4, εὐρίσκεται πηλίκον μὲν 21, κατάλοιπον δὲ 0, ὥστε ὁ Φεβρουάριος θὰ ἔχη ἡμέρας 29.

Τὰ ἔτη 1885, 1886 καὶ 1887 θὰ ἔχωσιν ἡμέρας 365, καὶ ὁ

(α) Λατ. Bisextus.

(β) Ἡ καὶ Ἰουλιανὸν καλα(ε)νδάριον.

Φεβρουάριος ἡμέρας 28, διότι τὰ τελευταῖα αὐτῶν ψηφία 85, 86 καὶ 87 δὲν διαιροῦνται ἀκριβῶς διὰ τοῦ 4.

Ἐπὶ τοῦ 6, ὁμοίως κανόνος παρατηροῦμεν, ὅτι ἐὰν ἐφαρμοσθῇ οὗτος, τὸ ἔτος 1900 δὲν θὰ ἦναι δίσεκτον οὐ μόνον διὰ τοὺς τοῦ Γρηγοριανοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς τοῦ Ἰουλιανοῦ ὁπαδοὺς, διότι τὸ 19 δὲν διαιρεῖται ἀκριβῶς διὰ 4.

Ἀλλὰ δι' ἡμᾶς καὶ τοὺς Ῥώσους πρέπει νὰ ἦναι δίσεκτον, διότι γινώσκοντες ἀφ' ἐνός, ὅτι κατὰ τετραετίαν ὁ ἐνιαυτὸς εἶναι δίσεκτος, καὶ ἀφ' ἐτέρου λαμβάνοντες ὡς βᾶσιν τοῦ ὑπολογισμοῦ ἡμῶν τὸ ἤδη τρέχον ἔτος 1884, διακρίνομεν ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι δίσεκτα ἔτη ἔσονται τὰ 1888, 1892, 1896, συνεπῶς δὲ καὶ τὸ 1900.

Πλὴν τῆς ἀτελείας ταύτης, δὲν ὑπάρχει κανὼν τις καὶ διὰ τὰ ἔτη ἐκεῖνα, ὧν αἱ μὲν μονάδες ἀποτελοῦνται ἐξ ἀριθμοῦ ἀκεραίου, αἱ δὲ δεκάδες ἐκ μηδενικοῦ, ὡς εἶναι π. χ. τὸ 1902, 1903 κλπ.

Ἀποδεχόμενοι δὲ πληρέστερα τὸν ῥηθέντα α'. κανόνα, ἤτοι « ἐὰν τὰ δύο πρὸς τὰ δεξιὰ τελευταῖα ψηφία ἔτους τινὸς διαιρῶνται ἀκριβῶς διὰ 4, τὸ ἔτος ἐκεῖνο εἶναι δίσεκτον, » ὑποδεικνύομεν συνάμα καὶ δύο ἄλλους συνοπτικοὺς, οἵτινες κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν δύνανται ἀποκλειστικῶς νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, ὅσάκις οὗτοι θέλωσι νὰ διακρίνωσιν, ἐὰν ἔτος τι ἦναι δίσεκτον ἢ κοινόν.

Α'.) « Ἀντὶ νὰ διαιρῶνται τὰ δύο πρῶτα πρὸς τὰ ἀριστερὰ ψηφία τῶν αἰώνων, δεόν νὰ διαιρῆται τὸ ὅλον ἔτος τοῦ αἰῶνος διὰ 4. » Π. χ. $1900 : 4 = \text{πηλ. } 475 \text{ καὶ κατάλ. } 0$, καὶ

Β'.) « Ὅποταν ἔτους τινὸς τὸ προτελευταῖον πρὸς τὰ δεξιὰ ψηφίον (τὸ σημαῖνον τὰς δεκάδας) ἦναι μηδὲν, ἀνάγκη νὰ παρατηρῆται τότε, ἐὰν τὸ τελευταῖον (τὸ τῶν μονάδων) ἦναι ἀκριβῶς διαιρετὸν διὰ τοῦ 4, διότι ἄλλως θὰ ἦναι κοινόν τὸ ἔτος. »

Τὸ 1901, 1902 καὶ 1903 ἔσονται κοινὰ ἔτη, ἐνῶ τὸ 1904, 1908 κλπ. ἔσονται δίσεκτα.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 10 Ἰανουαρίου 1884.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ.